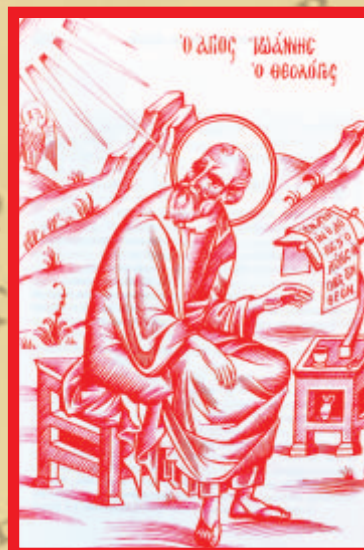

Презентуєме русинське видання Сятого Євангелія

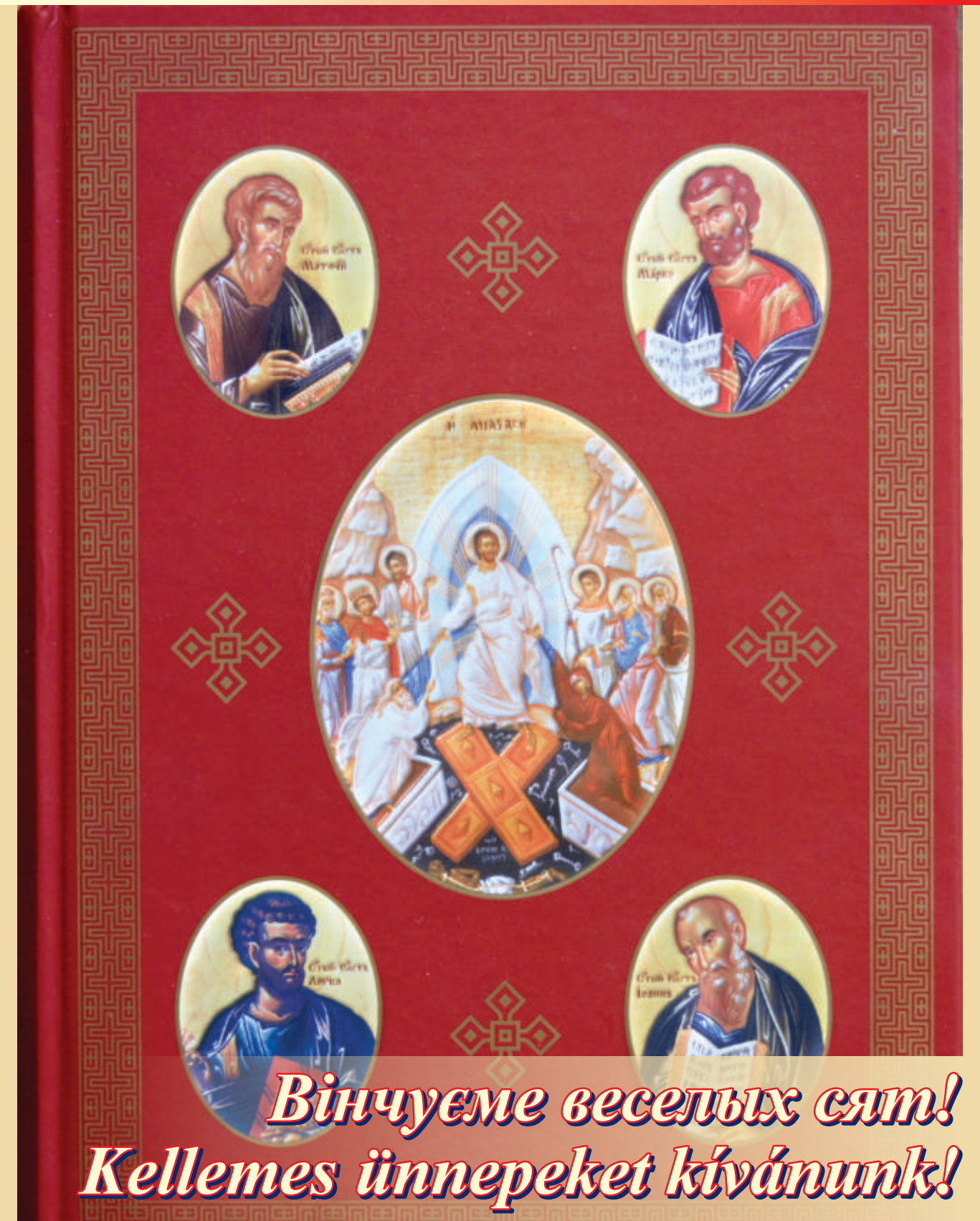
Bemutatjuk a ruszin nyelvű Szent Evangéliumot

РУСИНСЬКИЙ RUSZIN VILÁG СВІТ

ročnik XIV. číslo 122., november – december 2016
XIV. évfolyam 122. szám, november – december 2016

*Вінчуєме веселых сят!
Kellemes ünnepeket kívánunk!*

Христос ся раждає – славіме Ёго!

По случаю сёго великого християньского сята обертам ся ку Вам из душпастьерським словом и куртов бесідов за історію сяткованя Крачуна.

Руздво ся односить ку сяткам, котрі зачинають ся из духовного приготавлення и поста. Основов духовного приготавлення є щирое поканя, про достигнення котрого мы "умертвляеме" своє тіло, а молитвов и розважаннями заспокоюеме свуй розум и думкы. Пуд конець поста своє духовное приготавлення до сята завершуеме сповідєм и приступаеме до Тайны Євхаристії, жебы родження Христа стрітити из чистым сердцєм и у Божуй ласці.

Про ушыткых християн Руздво было и є єдным из майважных праздникув. Айбо за перві три століття Руздво не сятковало ся ги отдільное сято. Водокщи, Руздво и Сято Трёх Мудрецов сятковали ведно у день Водокшох. У поєдных християньских державох до сёго дня прикапчовали ся ищи и другі сята, котрі указовали на рузні чуда, што зробив Исус Христос. Сяткованя Руздва, ги отдільного сята, было прийнято на Третюм Вселенськым Соборі 431. рока од родження Исуса Христа.

Праздник Руздва у рузных народув сопро-вождає ся вшелякыма сохташами, основні из котрых прийняли и практикують ся вещей ги у стувці державох. Традиції условно мож поділити на видимі атрибуты и духовні, котрі выражавуть ся у вершох, співанкох и колядках. Основным видимым атрибутом про русинський народ є Бетлегем и Руздвяна звізда. Центром Бетлегема є новороджений Исусик, котрый лежить у яслєх, ги чуеме у співанці: "...лежить не-вмістимый Бог." Коло дитятка клякне радостна Мати и Йосиф, а также мудреці из дарами, што прийшли вітати Царя.

Айбо, ги видиме, при ушыткуй своєю величі, Бог рождаєть ся не у царських палатох вадь хотя бы у хыжі, а меже худобов у хліві, у чому є великое духовное содержания. Ибо Бог-Царь прийшов не про того, жебы пановати, а про вто, жебы даровати любов и спасіня про ушыток світ и люди, котрі чувуть голос Спасителя.

Колядка є основным духовным атрибутом сята Руздва. Через колядку мы прославляеме Господа и вінчуеме радостнов новинов каждую хыжу. У нашуй традиції по одконченю Повечерія Великого, по-колядовавши у церьковли, сященик привітствує ушыткых радостным возгласом: "Христос ся раждає!" По сёму люде зберали ся и ишли из колядками до каждой хыжі. Зачинала ся колядка из хыжі сященика, а дале ушыткі доведна рушали до нужденых и несли не лем радостну новину, айбо и дарункы. Из сёї традиції и теперь годні сьме черяти примір милосердя, духовного и матеріального пудпорованя ближніх, котрі мавають в сёму потреби.

Позеравучы на Сяту фамілію у Бетлегемі, годні сьме одмітити, же Крачун є истно родиным сятком, котрое зберать ушытку фамілію коло руздвяного стола, де вшыткі вітають єден другого дарунками и співають колядки. Также довольте и мені вітати каждую родину из сим радостным сятком и най

новороджений Исусик принесе у каждую хыжу любов и щастя, Божый мир и благодать ай спасіня каждой душі.

Кличу каждую фамілію прийти вітати новородженого Исуса до храма на службу Богу, котра одправлять ся каждую неділю, у 13:30 містного часа за адресом: Будапешт, Rózsák tere 9-10.

*Из руздвяным
благословінєм,
о. Михаил Тиводор*

Честовані Читателі!

Май повну інформацію за живот Русинув Мадярщины годні сьте дустати на нашуй интернет сторіні: <http://ruszin.com>

Ипен там у меню глядайте и електронну верзію нашуй новинкы!

Філологічний коментарь к тетраєвангелії (Євангелія од Матфея, Марка, Луки, Йоана)

Потреба русиньского языка в церковных обрядах церквей выходного обряду – як грекокатолицькой так і православної – є діло нове. На Словеньску ся выразніше акцентує по „ніжній” революції в новембрі р. 1989, одколи ся датує новодобе русиньске народне возрождіння, і хоць поєдны голосы о потребі русиньской пасторачной практики ся озывали скоріше.

Роботу на перекладі тетроевангелії зробив уж досвідчений колектив перекладателів церковных текстів, зложений з теологів і лаїків, на челі з ТгЛіц. Франтішком Крайняком, камюньским парохом. Дакількорічна колективна робота є нелем надміру успішным результатом в нелегких умовах добровольницького діяльства, але і зрілим вкладом до розвою релігійного жытця в Словеньскій републіці а поступно, надіає ся, навірно і шырше. Таксамо може послужити як модел про формованя русиньской теологічної термінології, ослободженой од впливів языка маєрітного народа, в нашім припаді словеньского, який в іншого характеру текстах теперішнього русиньского языка є часто проблемом.

Русиньскы еквіваленты церковнославянських

текстів сповнять свою становлену задачу і вдяка паралельному схоснованню двох графічних систем: азбуки і латиніки. Прагматичным доводом авторів к такому кроку, так як і в минулости, было порозуміння тексту якнайбівшим кругом читателів.

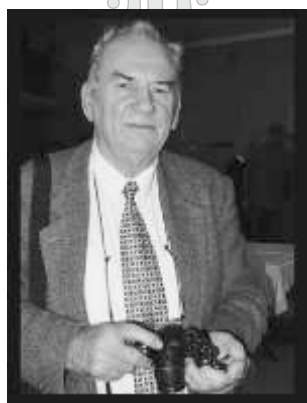
Вдяка захованню теперішньої подобы русиньского языка на Словеньску, видання перекладу тетраєвангелії наісто мож оцінити як збогачіння языковой і духовной культуры Русинів у Словеньскій републіці, а перспективно може і в шыршій контексті.

ПгДр. Анна Плішкова, Пгд.

*Інститут русиньского языка і культуры
В Пряшові, 05.04.2009.*

Упокоив ся Мирон Жирош

29. новембра, с. р. у боршодськым варошыкув Казінцбарціка по довгуй хвороті на 81 році жытця упокоив ся, а 2. децембра похований у Мучоню познатый русиньскый новинарь і просвітитель Мирон Жирош. Покойного добрі познавуть на самый перед наші южні братя з Бачкы і Срїму, де вун і родив ся 1. юнія

1936. рока у Руськум Керестурі (днесь Сербія). По сконченню учительскый школы 1953. рока у Зомборі зачав учителёвати спершу у Дюрдєві, а потому и у руднум селі, де активно зачав участвовати у сполнум жытці бачванських Русинув. По далшум школованю Мирон Жирош робив и управителём, айбо булшу часть свого жытця провюг у новинар-

стві, де одробив повыше 25 рокув. Не еден раз був одзначений на сьом фахманськым путєві. 2012. рока дустав и майвысшу награду мадярьських Русинув – премію Антонія Годинкы.

Сперед повыше двадцять рокув тому новинарьска звідавость привела Мирона Жироша на землю своїх предкув у сіверо-восточну Мадярщину, де вун пак и бывав по пензіонованю. Ипен дякувучи його публикаціям бачванські Русины знавуть за свою давню минулость на Верьховині и жылот днешніх мадярьських Русинув. Його путованя и изглядователна робота обстала у фундаменталнуй монографії у 7 томах „Бачванско-сримски Руснаци дома и у швецє”, котра друковала ся у Новум Саді 1997–2009 роках. У Будапешті 1996. рока обявила ся його книга „Жива Горніца”, у Мішколці слїдувучого рока поема-кроника „Надія под цудзим небом”.

Од имени наших читателюв выражаєме широе сочувство нашуй познатуй ученуй Марії Йоббадь, вдові усопшого, и його донці Аннамарії.

Вічная памнять и блаженный покуй!

Редакція

Честованя Блаженого Великомученика Теодора Ромжы грекокатолицьков церьковлѣв у Мадярищині

Переміна сполочного режіма у нашуй отцюз-нині значно подійствовала на діятельство церьков-ли, проповідувчуй Слово Божєє. У регіонах Боршод, Сабољч, Гайдубігар открыли ся нові можности про проживаня и зайнятости, были побудовані величезні заводи и цехы у Тісауй-вароші.

Перва генерація бывателюв, што перестягovala ся на нові міста, ищи пуддержovala капчаня из отцювськыма домами и містнов церьковлѣв. Из смертѣв старых родителей, пояленѣм нової гене-рації онукув, сї капчаня перервали ся. У люди, котрі изза зміны сис-темы, лишыли ся без родителей-ського и Божого дома, возникла потреба у створеню властных култовых будовель. Сяк на зачатку были побудовані римокатолицькі и реформатські церьквы. У марті 1994. рока був закладений пер-вый камінь у будовлю и грекокато-лицької церьквы, а у августі 1996. рока она была посвячена єписко-пом Др. Сілардом Керестешом. Церьков выповнена у візантій-ськум стилу. 1999. рока осліпи-тельно білі стіны были припарад-жені чудесныма орнаментами и фресками на біблейські сюжеты молодого маляря Мікловша Макларі. Робота была завершена 2002. рока.

У церькві, на замітнум місті, коло изображеня сятаго Миколая находить ся портрет блаженого Теодора Ромжы, исповнений у техниці фрескы. Перед ним запалені свічки и є місто на соотвіт-ствувучу молитву.

У Шарошпотокови реліквіям Блаженого Тео-

дора Ромжы мож поклонити ся у двох містох: мозаику, исповнену Ласловом Пушкашом и вбудо-вану реліквію мож видіти у Кішпотокови. Друга реліквія великомученика дустала місто у греко-католицькуй церьковли Шарошпотока. Иконы, на котрых зображений єпископ, се робота супру-жеської пары Макларі.

Од 2007. рока фунгує у центері Сегеда колегіум имени Теодора Ром-жы.

25-26. юнія с. р. пуд організаціїв Русинського Національного Само-справованя Ніредьгазы и Грекокато-лицької Парохії Ніредьгаза-Ёрєкєш-фєлд помочный єпископ Ніл Лушак посятив пам'ятник Блаженому Тео-дорови Ромжови, покладений у керті грекокатолицької церьковли. Пам-ятник Блаженому Єпископови ис-повнений иконописцѣм Вікторієв Моношторі. Воплотила ся давня мрія – создати такое місто паломництва про Русинув, де они годні зберати ся, спомнити за свуй національний іден-тїтет.

Блаженный Теодор Ромжа є не лем у зображеню на образах, а и любов-лѣв и пастырськов заботов у нашуй церькві. При його чудесному содій-стві многострадалный народ Карпатського Басена приобшив ся ку многым чудесам. 31 октовбра – се день, коли наша грекокатолицька церьков честує Блаженого. Окрем церькувных почестей мы каж-дый день просимє нашому народови, отцюзнині и цілому світови Божого благословіня и любви.

*о. Янош Мігаль Соноцкі
Товмачила: Ірина Скіба*

Послання Сокрыницького Сирохмана

Сеся курта монографія, котра є темов нашої роботи, появила ся пуд романтичних назвов (порусинськы Єден сокрыницькый сирохман), и была выдана у 1923. році на малярськым, французськым языках и на русинськым мараморошськым діалектові. Жылот, робота, минушина пудкарпатських Русинув была цалком описана по ушыткым правилам жанра. У первой главі автор доткнув ся ку уже існуючуй літературной критикі, описав віртуальний ареал проживання Русинув (у многому не удповідний ку політичнум), акцентувучи на опыт сїмсторучної сполної малярсько-русинської історії. Обыватель Пудкарпатя и прекрасный слависта, вун усе хосновав актуалні історичні географічні назвы. Про нього природнима суть назвы русинських поселень на русинськым и на угочанськым діалектах: Нодьселеш, Севлюш (днесь хоснуєме угаданое за письмовым столом Виноградово). Автор тонков дістінкцієв, наміст заведенов приверженцями панславизма и из восторгом пудпоровану Прагов назву Ужгород (Ungvár) писав Унггород, реалізовавши факт притомності пропавшого на днесь назального звучаня НГ, котрый є істориколінгвістичнов інформацієв за позицію на языковом фамілнум дереві містного славянського обывательства у період передущий обрітенію отцюзнины, котрый віроїмно указує на неприналежность ку восточно-славянськым языкум. Сеся ідея не годна была умістити ся у карту світа по Тріанонськым мирови, и котра и у наші часы не любить ся офіціозу.

Історічна часть была породжена пуд знаком „наша минушина у кереті Малярщины”, дорушвала легенды нового часа за стародавнее происхоженя містного славянського народа и його контінует (сяку ідею советські „історики” розвили до со-

вершеності). Аналізувучи поселеня етнічных Русинув у Малярщині, автор усе додержовав ся писемных жерел и доказаных фактув.

Годинка різко розділяє Віденську політику и наказы палаты, котрі провбалувуть убкласти данєв выробу и комоції, уроблені Русинами у тяжкых выробных убстоянях, приспособити їх ид жаданям централізованных державных требовань и соотвітствующих чаяням добре знавучих містну сітуацію малярських феодалув.

У окремой главі автор за-нимать ся вопросами газдывства, дякувучи котрому Русины, занимаючи ся скотоводством, жыли у удносным достатку и мали можность со-держати свої общины. Не случайным є пріорітет економічных даных, бо убязаності панцины основані на фундаментальных изгядованях. По національно-ослободителнуй войні Раковця, позад пріорітета фінансового газдованя, наростающого жаданя нової малярської власти и палаты

Русины помалы збідніли. Сесю сітуацію не змуг помінати и закон 1848 рока, бо вун кодифіковав неудачный маестный стан. У 1867 році малярська влада, не позиравучи на соціально-економічні проблемы, занимала ся русинськыма теріторіями, котрі находили ся у тяжкум економічному положеню. Айбо сї вопросы были неінтересныма діла новых владілцов, котрі прийшли на русинські землі по заключеню мирного договора. Сумное и законченя книги, у котрому Годинка констатує „муй народ, супроти його жаданю дустав нового газду, а старі добрі часы уже не вернуть ся.”

(Дале буде)

Андраш Ш. Бенедек, писатель
Товмачила: Ірина Скіба

Честовані читателі!

**Просиме 1% из вашуй дані перечисляти на „Фондацію Про Русинув”,
данєвое число котрой: 18170720-1-42**

Русины у Перву Світову Войну

Вліті сього рока наш отцюжник, бывавучий у Зуглови, обернув наш позур на видання фундації Восенського музею имени Лайоша Недеші пуд титулом „Поле брані”, у котрому єм однайшов таку інформацію, же на западному обучови Мрзлого Верьха (теперішня Словенія) у юнію 1915. рока было росположения русинськый ровты.

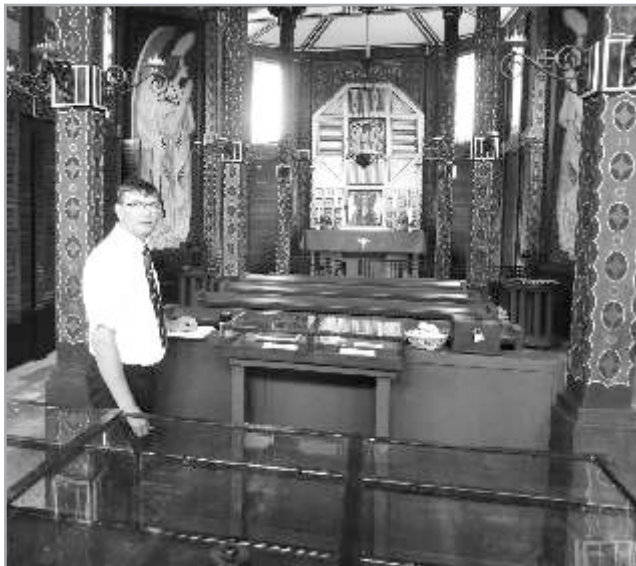
Пуд час наших изглядвань у Мадярщині, пуд позур попала каплиця, поставлена на честь погыблых воякув, коло котруй у началі септембра отбыло ся сяткованя на честь і столітя. Праздник отбыв ся у поселеню Яворцо у Словенії. Туда одправила ся наша група у составі четири особы. Из невеликого варошыка Толмин ку каплиці веде узенький, набитый серпантінами дас пувгодиновый путь. Послїдню часть пути, котрый будовали руські плінні, мы пруйшли пішо. На міропріятя зобрало ся вещей, ги стувка люди. Мадярщину представляли Едіта Баторфі Сіладіне, наш посол у Словенії и Андрея Гомбош, воєнський аташе у Словенії. Они пригласили нас зучастнити ся у сполочнум покладеню вінцов од нашуй отцюзныны. Мы из великов радостів прияли сякоє честное понукнутя. Наш лавровый вінець был прикрашений русинськыма и мадярськыма фарбами. Хранитель каплиці, пружнавшы за нас, по тому, як исъме ся познакомили, был дуже радый, и пояснив, же до нашого навщивленя Русины ищи нигда не были у сих містох. Вун указав нам имена погыблых Русинув, котрі однайшов меже даскуль-

кох тысяч имен на деревлянуй таблі. У биткох Первуй Світовуй Войны меже многыма зучастнили ся катуны из 66-го, 80-го, 30-го піхотинських полкув, и дуже много меже нїма было ипен Русинув. Они были обвыкнуті до гур, ку коням гуцульської файты, котрых привезли из собов з далекуй отцюзныны. На

сих містох битки тримали коло трѣх рокув. 5500 воякы поклали туй свої жывоты, из котрых 8 процентув были Руси-ны. У суй містности много воєнських цвынтарюв, на котрых мож найти гробы из їхніма именами. Загиблі катуны покояють ся у долині рікы. Из катунськый ровты двадцять пять было Німцюв, двадцять три Мадярув, тринадцять Чехув, девять Сербув и Горватув, вусям Полякув, вусям Русинув, сїм Румынув, четири Сло-

вакув и Мораванув, два Словены и єден Таліан. Особостѣв каплиці є вто, што имена загиблых воякув суть вупалені на деревлянуй таблі. Мож познакомити ся из їхніма свідѣльствами за смерть. За йсе міропріятя был накрученый документалный фїлм и зроблено много фотографій. Подалші изгляданя сѣго смутного фрагмента Первуй Світовуй Войны продовжать сотрудники Выставочного Зала Русинської Музейної Колекції и Русинського Научного Інстїтута при Вседержавному Русинському Самосправованю.

Віктор Крамаренко,
предсідатель ВРС

Межнародный фестиваль русинської культури у Мукачові

19. новембра у керетох міжнародного фестивала русинської культури „Червена ружа трояка” odbyła się научна конференція на тему „Русини в Європі и Україні”. Її учасники, котрі зобрали ся у конференц-залі мукачовського готела „Зірка”, обговорювали, як жыють Русини у поєднх державох.

Вюг конференцію сооснователь общественной організації Русинський край, шеф-редактор сайта „Фенікс-слово” Степан Сікора.

Из привітственов бесідов выступив почесный предсідатель Пудкарпатського Областного Научно-культурологічного Общества имени Александра Духновича Михаил Алмаший.

Од имени організаторув учасникув привітствовав предсідатель сосполной організації Крайовое Общество Пудкарпатських Русинув, член Світової рады Русинув Микола Бобинець. На конференції из докладами выступили: професор Краковського Ягелонського університета Олена Дуць-Файфер, професор, ведучый Русинського Научно-Изгядователного Інститута (Мадярщина) Михаил Капраль, грекокатолицький парох, предсідатель Культурного Общества Русинув Румынії о. Василь Бойчук, заміститель предсідателя Русинської оброди (Словакія) Петер Микула, преподаватель русинського языка и літературы из Горватії Наталія Гнатко, доценты Ужгородського Національного Університета Михайло Зан и Павло Леню, старший преподаватель УжНУ Надія Кічера и аспірант Національного Інститута Стратегічних Изгядовань Анатолій Головка (Київ). Діскусія, котра odbyła się такой по павзі, выявила значный розділ позицій, понимання, думок и оцінок учасниками конференції модерного состояня Русинув в Україні, условий захранення їх ідентичности. Айбо, пудсумовувучи, Михаил Алмаший заявив за безусловну хосенность конференції, зато же она помогла выявити основы, на котрых годен одбывати ся подалший розвуй русинського етноса в Україні. Вун зачитав проект резолюції конференції, котра годна быти принята по внесению премін и додань, предложеных учасниками. За словами організаторув, ушыткі выголошені на конференції

доклады будуть опубліковані у формі окремого зборника.

Межнародный фестиваль русинської культури „Червена ружа трояка”, котрый організовали містні обществені організації Крайовое Общество Пудкарпатських Русинув и Русинський край за соучасті членських організації Світової Рады Русинув, зачав ся параднов пішов ходов учасникув централныма улицями Мукачова ку памятникови Александрови Духновичови. Меже майвысокими

загатарныма гостями, котрі возложили вінці нашому будителюви, были и представителі Мадярщины – Віра Гіріц, посланик Парламента нашуй отцюзнины од Русинув, и Ольга Ликович-Сілцер, заміститель предсідателя Вседержавного Русинського Самосправованя.

По привітственуй бесіді організаторув и передаваню майвысокої нагороди – Заслуженого

діятеля України у сфері культури Олзі Прокоп-фестивал продовжив роботу у будовлі варошського театра. Загатарну часть концертной програмы представляли фолклорні групи „Габурчанка” (Словакія), „Руснак” (Горватія), „Червена Ружа” (Румынія), меже многочиселныма пудкарпатськыма артистами были як уже добрі познаті, такі, ги солістка Мирослава Копинець, колектів з Чинадєва пуд веденєм Ольги Прокоп „Бабчина Співаночка”, так и діточі и доростлі учасники з цілого Пудкарпатя од Ужанщины и до Южного Марамороша.

Жерело: VOLOSINA ORG UK

Дошмы словацького табора

1 день, п'ятниця

По довгочаснум пути из многыма пригодами мы допутували у Словакію. Прибытыя стало ипен у час обіда. У ресторані из шведськым столом мы дуже смачно пообідали. По обідови навщивили Русинський Народописный Музей. Моїма облюбеныма предметами експозиції стали прекрасні образы. Майліпшым про ня была зала из укладеныма макетами деревляных церьков. У Катедралнум Соборі Пряшова єден против другого розміщені суть копії скульптур двох кошицьких єпископів. Внукашня архітектура церьковли необычайно богата. Заслугує на позур и келія чорної Мадони. По навщивеню церьковли мы пушли шейталовати по вароші. По тому прийшли сьме у готел, а вечур назад ищи раз пройшли ся варошськыма улицями.

2 день, субота

У Долині смерти и на Дуклянськым перелазі мы мали можность попозерати танкы того часа, тої эпохи. Танкы дуже старі, айбо упозіровали так, кібы и теперь готові до биткы. На высшуй точці

перелаза расположена є філагорня про позераня панорамы, из котрої мы могли миловати ся чудесным пейзажом. По оглядованю мы навщивили сканзен, музей пуд отвореным небом, де ознакомили ся из архітектуров минулости. Увиділи сьме як плановали школы, будовлі на бываня, пивниці. Там были и вітряні и водяні млины. По навщивленю музея мы зучастили ся на Службі Божуй.

3 день, неділя

Неділя зачала ся из Сятої Літургії, по котруй день продовжыв ся путованєм у варош Бардієв. Мы ознакомили ся из знамима містами вароша. По обіді путовали сьме зясь до Кошыць, де поклали вінець у Катедралнум Соборі коло памнятника Ференцови Раковцієви П. Сім завершыло ся нашое путованя, лишыло ся лем вернути ся до Мішкольца. Будеме надіяты ся, што и у слідувучум році нам удасть ся ипен така содержателна екскурзія.

*Грета и Вендел Помазы
Товмачила: Ірина Скіба*

Вісті

Hírek

Новембер

03.: Заміститель держтайника Держтайництва за Релігійні, національні и цивільні капчаня Міністерії Людських Ресурсів Атіла Фюлєп и Віктор Крамаренко, предсідатель Вседержавного Русинського Самосправованя пудписали договор за пудпорованя будованя русинського грекокатолицького обществененого дома.

Реалізація сякого проекта грає велику ролю у змуцненю національного, релігійного ідентітета, захраненю грекокатолицьких традицій, розвою релігійных капчань, заснованю інфраструктурної бази. Обществений дом буде фунговати у подалшому за зучаствєня Грекокатолицької Парохії Дебрецен-Йовжа зато, же дом буде стояти коло ищи єдного начинаня - будовлі деревляної церьковли. У цілєх успішного застачєня програмы своє сотрудицтво предложыло и руководство Гайдудорогськуй Митрополії.

10.: Маріановчське РНО держало традиційное сято Рuzдвa у Паломницькым Центері Емануєла, котрое почтили своє притомностєв дїректор Национального Духовного Центера о. Іштван Орос и о. Карой Пастор.

18.: Орєкєшфєлдська Грекокатолицька Парохія у Нїредьгазі уєдно из Містным Русинськым Національным Самосправованєм отслужыли поминалну службу за великомучеником Блаженным єпископом Теодором Ромжов. У сєсь літургійный поминалный день Вечерню откончили о. Абел Сочка ЧСВВ, апостолський адміністратор Нїредьгазської Грекокатолицької Єпархії и парох Томаш Сабов. У дворі церьковли коло иконы на высоту чоловіка была запалена свічка на памнять за великомучеником єпископом.

18.: Русинське Націоналне Самосправованя области Боршод-Абов-Земплин, Русинське Націоналне Самосправованя Мішкольца и ОРУ у залі Регіонального Дома держали сполні слуханя и празднованя сята Рuzдвa. Міропріяты почтили своє притомностєв Віра Гіріц, посланик Русинув у Парламенті Мадярщины, Дежє Тєрєк, предсідатель Собура Боршод-Абов-Земплин Области, Олга Сілцер-Ликович, заміститель предсідателя ВРС. Марія Соноцкі, предсідатель Регіонального и Мішкольцького РНС привітствовала притомных и інформовала за діяльність РНС 2016 рока. У богатуй програмі выступили Зіта Марошвєлді, Томазі Грета и Вендел, ученикы

Мішколицької Грекокатолицької Середньої Школи, керівники Янош и Яношне Теленко. Концерт продовжили Анна и Марія Бан, Хор клериків Нїредьгазського Богословського Інститута ім. Сятого Атанаса, дірігент Ласло Бак. За духовність Руздва уповів о. Янош Мигаль Соночкі. Притомна многочисельна публіка на мадярськым и русинськым языках колядовала уедно из виступаючими.

Де́цембер

8.: Русинське Національне Самосправованя Мучоня тримало сполучні слуханя и празнованя сята Руздва у містному Домі Култури. По бесїді председателя РНС Мучоня Яношни Філкогазі, школяші Середньої Школи имени Ласлова Каласа представили концерт. На русинськым языкови прозвучали верші, співанкы и Руздвяні колядки. Програму составили и пудготовили виступаючых діти учителі Александер Йонаш и Енікю Бейреш Борбельни. Міроприятя почтили своєв притомностєв Рїхард Тїрчі, завідуючий главным одділом Держтайництва за Релїгїї, націоналні и цивїлні капчаня Міністерїї Людських Ресурсув и Віктор Крамаренко, председатель Вседержавного Русинського Самосправованя. Гості попозерали містности школи Ласлова Каласа, котрі указовала діректор школи Марія Ракачкі.

11.: Сполні слуханя и сяткованя Руздва Христового провело Русинське Національне Самосправованя Кїшварды. На міроприятя были прикликані Віктор Крамаренко, председатель Вседержавного Русинського Самосправованя и Марта Варга, председатель Русинського Національного Самосправованя Нїредьгазы. Міроприятя по захраненю традицій зачало ся из Руздвяної Сяточної Літургїї у грекокатолицькуй церквовли Кїшварды, котру отслужив капелан Іштван Піндсу. Варошське Самосправованя представили Др. Яношни Барабаш, секретар варошської адміні-

страції и Ференцни Белінскі. Из привїтственным словом выступила Вікторія Деак, заміститель председателя Русинського Національного Самосправованя Кїшварды, пак засїданя потримала Маріана Петранич, председатель РНС Кїшварды.

Гості привїтстwowав Віктор Крамаренко, председатель ВРС, котрый курто повідав притомным за положеня русинської сполности у Мадярщинї. У сяточнуй програмї зучаствили ся педагог Середньої Музыкалної и Умїлської Школи имени Лео Вейнера Гайналка Бокша и абсолвентка сїї школи Віола Байза. Гості слухали Руздвяні колядки и співали їх доведна из умїлцями.

Депутат РНС Кїшварды Ержейбет Фабіан взяла на себе руководство хором співавучых и Бетлегемські игры. По програмї Іштван Піндсу благословив сяточный обїд, котрый пройшов у добруй наладї.

15.: Русинське Національне Самосправованя Ваца и бібліотека имени Лайоша Катоны організовали вечур презентації книги „Роки ГУЛАГа на Пудкарпатю по II. Світовуй Войні“, выдануй на русинськым языкови. Вечур отворила Дєрді Черкаскі, діректорка варошської бібліотеки. Потому бесїду тримала Марія Ортутай, історик літературы и новинарь. Она была секретарь свого вутця Др. Елемейра Ортутая. Ї бесїда была пудтітулом „У тїні сонця“. На русинськым языкови книгу представила Др. Маріана Лявинец, председатель Столичного Русинського Самосправованя. На міроприятю выступила и Ірина Ворїнка, научный сотрудник Русинського Научного Інститута. Она презентовала перві русинські учебники, выданї у Мадярщинї сєго рока. По выступленєх Андрея Ілько, председатель Русинського Національного Самосправованя Ваца передала книжки бібліотеці.

16.: За пудпорованєм Русинського Національного Самосправованя Шарошпотока, ОРМ и фундації „За Русинув“ ученикы Умїлськуй Школи Шарошпотока представили програму „Руздвяні ангелы“.

18.: ВРС Еделейня потримало сполное засїданя, на котрум одпразновали и сято Руздва. У програмї была представлена легенда за Сятого Миколая у исполненю діточок містної захоронкы. Были представлені Бетлегемські игры, у кунцєви выступив фольклорный ансамбл из Вамошуйфолы из Рузвяныма співанками.

19.: Золтан Балог, міністер Міністерїї Людських Ресурсув и держтайник Держтайництва за Релїгїї, націоналні и цивїлні капчаня Міністерїї Мікловш Шолтейс у залї Пештського Вігадова у торжественуй обстановці передали Націоналні Премії 2016. рока.

Товмачила: Ірина Скіба

Из жизни наших самоуправов • Önkormányzataink életéből

B-A-Z

Nyiregyháza

Múcsony

Önkormányzataink életéből • Из жизни наших самоуправовъ

Miskolc

Edelény

Vác

Krisztus születik – dicsőítsétek Őt!

Ennek a nagy keresztény ünnepnek az alkalmából szeretnék szólni lelkipásztori szavakkal a karácsony ünneplésének rövid történetéről.

A karácsony azon ünnepek közé tartozik, melyek lelki felkészüléssel és böjttel kezdődnek. A legfontosabb lelki felkészülés közé tartozik az őszinte bűnbánat, amit testi szükségleteink korlátozásával segítünk, az imával és elmélkedésekkel pedig elménket nyugtatjuk és gondolatainkat tisztítjuk meg. A böjt befejeztével a lelki felkészülésünk az ünnepre azzal végződik, hogy meggyónjuk bűneinket és magunkhoz vesszük az Eucharistia-Szentáldozás szentségét, hogy Krisztus születését tiszta szívvel és Isteni kegyelemben fogadhassuk.

Minden keresztény ünnep közül a karácsony volt, és ma is a legfontosabb ünnep. Bár a kereszténység első három évszázadában a karácsonyt nem ünnepelték külön. A vízszentelés, a karácsony és a három bölcshárom királyok ünnepét egy napon, vízkeresztkor tartották. Egyébként ehhez a naphoz más keresztény államokban még ma is egyéb ünnepek is tartoznak, melyek különböző krisztusi csodákhoz kapcsolódnak. A karácsony ünneplését önálló ünnepként csak Krisztus születése után 431-ben fogadta el a harmadik zsinat.

Karácsony ünnepét különböző népeknél sokféle szokás kíséri, közülük az alapvetőeket elfogadták, és több mint száz országban gyakorolják. A hagyományokat elméletben két csoportra lehet osztani: a tárgyra és a szellemire, mely utóbbi versek, énekek és betlehemezés formájában nyilvánul meg. A ruszin nép legfőbb tárgyi hagyománya a betlehem és a betlehemi csillag. A betlehem középpontja az újszülött Jézus, aki a jászolban fekszik, ahogyan az ének is szól: „... fekszik az teremő Isten.” A gyermek mellett a boldog Szűzanya és József terdepel, és a bölcsek az ajándékokkal, akik a Királyt jöttek

üdvözölni. De ahogy látjuk, nagyságával ellentétben az Úr nem egy királyi palotában vagy legalább egy házban született, hanem állatok közt egy pajtában, melynek lelki jelentése van. Mert az Isten-Király nem azért jött el, hogy uralkodjon, hanem hogy szeretetet adjon és megváltást hozzon az egész világnak és az embereknek, akik meghallják a Megszabadító hangját.

A betlehemezés a legfontosabb lelki jelkép karácsony ünnepén. A betlehemezéssel dicsőítjük Istent és örömhírt viszünk minden házhoz. Hagyományaink szerint az Úrvacsora után betlehemezzük a templomban, a pap pedig így köszönt mindenkit boldog, hangos szóval: „Krisztus születik”. Ezek után a férfiak összegyűltek és indultak betlehemezni minden házba. A tisztelendónél kezdték, majd a szegényekhez mentek, akiknek nemcsak az örömhírt, hanem egy kis elemózsiát, apró ajándékokat is vittek. Ezen hagyományból ma is meríthetünk példát a jólelkűségre, rászoruló embertársaink lelki és anyagi támogatására.

Elnézve a Szent Családot a betlehemben megjegyezhetjük, hogy a karácsony családi ünnep, amely egybegyűjti a családot az ünnepi asztal köré, ahol egymást köszöntik ajándékokkal és karácsonyi dalokat

énekelnek. Így hát engedjék meg, hogy én is köszöntsek minden családot ennek a boldog ünnepnek az alkalmából! Hozza el mindenki házába az újszülött Jézus a szeretetet és a szerencsét, Isten békéjét, kegyelmet és megváltást mindenki számára! Kérek minden családot, ha lehetőség adódik, jöjjön el köszönteni az újszülött Jézust a templomunkba és a misére.

Címünk: Budapest, Rózsák tere 9-10. A misét vasárnaponként 13:30 órai kezdettel tartjuk.

*Karácsonyi áldással:
Tivadar Mihály atya*

Fordította: Janger Bt.

Tisztelt Olvasók!

Bővebb információt a magyarországi ruszinok életéről WEB oldalunkon találhatnak:

<http://ruszin.com>

Ugyanitt található meg lapunk elektronikus verziója!

Bölcsészeti előszó a négy evangéliumhoz (Máté, Márk, Lukács, János evangéliumai)

A ruszin nyelv szükségessége az egyházi szertartásokban - a görögkatolikus és pravoszláv egyházakban egyaránt - egészen új keletű. Szlovákiában az 1989. novemberi „bársonyos” forradalom idején, a ruszin nemzeti újjászületés kezdetével lesz különösen fontos, noha a ruszin szertartási gyakorlat szükségessége már sokkal korábban felmerült.

A fordítást Krajnyák Frantisek atya, Kameinka Görögkatolikus Egyházközség parókusa vezetésével teológusokból és világi szakértőkből álló, tapasztalt fordítói gárda végezte. A sokéves közös munkát nemcsak az önkéntesség nehéz körülményei között elért siker reménye táplálta, hanem Szlovákia és - bízunk benne - más országok ruszinjainak vallási fejlődéséhez való hozzájárulásának a jelentősége is. Ugyanakkor példaként szolgálhat a ruszin egyházi szókincs létrejöttéhez, amely mentes a befogadó nemzet - a mi esetükben Szlovákia - nyelvének hatásától, s ez

gyakorta jelent gondot más jellegű mai ruszin szövegeknél.

Az egyházi szláv nyelv jelen ruszin fordításában a cirill és a latin írásmód kettős alkalmazása rendkívül fontos. A szerzők a szöveg minél szélesebb körben való használhatósága miatt hozták meg ezt az előremutató döntést.

A mai szlovákiai ruszin nyelvváltozat hiteles leírásának köszönhetően a négy evangélium fordítását a ruszin nyelv és kultúra valódi gazdagodásának tekinthetjük Szlovákiában, de a jövőben a fejlődés záloga lehet világszerte is.

*Dr. Pliskova Anna, docens
Ruszin Nyelv és Irodalom Intézet
Eperjes, 2009.04.05.*

Fordította: Janger Bt.

Romzsa Tódor felszentelt vértanú tisztelete a magyarországi görögkatolikus egyházban

A társadalmi változás jelentősen befolyásolta a hazánkban Isten igéjét hirdető egyházak működését. A borsodi, szabolcsi és a hajdú-bihar megyei településekről elszármazottak számára nyújtottak munka- és megélhetési lehetőséget a Tiszaújvárosban megépült gyár- és üzemóriások. Az ideköltözettek első generációja még tartotta a kapcsolatot a régi, szülői házzal és a helyi egyházközséggel. Az idős szülők elhalálózásával és az új, unoka-generáció megjelenésével, felnövekedésével már megszakadt a kapcsolat. A szülői és az Isten háza nélkül maradtakban a rendszerváltást követően egyre nőtt az igény saját szertartási közösségének kialakítására. Így épültek meg először a római katolikus és a református közösségek templomai. 1994 márciusában a görögkatolikus templomnak is letették az alapkövét és 1996 augusztusában Dr. Keresztes Szilárd püspök úr szentelte fel a templomot. A bizánci stílusban elkészült, vakítóan fehér belső falakat Maklári Zsolt festőművész, 1999-ben freskó technikával, bibliai témák és ornamentális elemek elkészítésével díszítette a templomot, amely 2002-ben lett készen. A templomban szembeutó helyen, Szent Miklós püspök képe mellett tisztelhető Boldog Romzsa Tódor freskóképe. Előtte mécsesek égnek és a közbejáró imának adnak helyet.

Boldog Romzsa Tódor ereklyéit Sárospatakon két helyen is lehet tisztelni: Puskás László mozaikképe és a beleépített ereklye Kispatakon látható; a vértanú püs-

pök másik ereklyéje a Sárospataki Görögkatolikus templomban kapott helyet. A püspökről festett ikonok a Makláry házaspár alkotásai.

2007 óta működik Szeged belvárosában a Romzsa Tódor Kollégium. A Nyíregyházi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat és Nyíregyháza-Örökösöldi Görögkatolikus Egyházközség szervezésében 2016. június 25-26-án ünnepélyes keretek közt Nyíregyházán, az Örökösöldi Görögkatolikus templomban megáldották Boldog Romzsa Tódor vértanú püspök emlékművét-Monostory Viktória ember nagyságú ikonját. Ezzel megvalósult a régi álom - kialakítani a ruszinok számára olyan zarándokhelyet, ahol rendszeresen összegyűlhetnek és megemlékezhetnek nemzeti és vallási identitásukról.

Romzsa Tódor felszentelt vértanú nem csak képi megjelenítéssel, hanem szeretetével és főpásztori gondoskodásával is jelen van egyházunkban. Közbenjárására sok csodával árássza el az isteni kegyelem a sokat szenvedett kárpát-medence népeit. Görögkatolikus egyházunk október 31-én tartja templomi tiszteletét. A templomi tiszteletadáson kívül naponta kérjük az isteni szeretetet nemzetünkre, hazánkra és az egész világra.

Szónoczky János Mihály

A szeklencei szegényember üzenete

Az a kismonográfiája, amely írásunk apropóját adja, s amelyet a címben említett romantikus álnéven adott ki (Ruszinul: *Jeden szokirnickij szirohman*), 1923-ban jelent meg több nyelven, a magyar mellett többek közt franciául és máramarosi tájszólásban ruszinul. *A kárpátaljai rutének lakóhelye, gazdaságuk és múltjuk* a monografikus feldolgozás kiérlelt szakmai és műfaji követelményeinek megfelelő munka. Első fejezetében a vonatkozó irodalom kritikai elemzését is érintve a ruszinok lakóhelyének virtuális (a politikai határokkal korántsem egyező) határait írja le, kihangsúlyozva a hét évszázados magyar-ruszin együttélés tanulságait. Kárpátaljaiként és kiváló szlavistaként mindenkor a valóban élő történelmi helyneveket használja. Természetes nála a ruszin falvak ruszin elnevezésének használata éppúgy, mint az ugoicsai *Nagyszőlős Szevljus* változata (ma, íróasztalnál kiötlött 'generálszláv' nevén: *Vinohradovo*). Az azonban már igen finom nyelvtörténeti disztinkció, hogy a pánszláv ötletgazdák által bevezetett és Prágában örömmel elismert *Uzshorod* (Ungvár) helyett *Unggorodot* használ, felismerve az *ng*-ben rejlő, azóta kiveszett nazális hangot, amely nyelvtörténeti adatként a honfoglalást megelőző helyi szláv lakosságnak a nyelvi családfán elfoglalt, *feltehetően nem keleti szláv* hovatartozására utal. Ez azonban nem fért bele a Trianon után kialakított mesterséges világképbe, ahogy ma sem nyeri el az etatista hivatalosság tetszését.

A történeti rész a „múltunk Magyarország keretei közt” gondolat jegyében fogant, érintve a legújabb kori legendáriumot is a helyi szláv lakosság ősiségéről, kontinuitásáról (s amelyet a szovjet korszak „történeszei” fejlesztettek tökélyre). A ruszin etnikai tömbök magyarországi letelepedését elemezve mindenkor

ragaszkodik az írott forrásokhoz, az esetleges utalások tényszerűségéhez.

Élesen elkülöníti a bécsi politika, a kamara azon intézkedéseit, amelyek a nehéz termelési viszonyok közt élő ruszinok adóztatását, szolgáltatásait a centralizált állam követelményeihez igyekszik igazítani, a hagyománytól, a helyi viszonyokat jól ismerő magyar főurak elvárásaitól.

Hodinka Antal

Önálló fejezetben ismerteti azokat a gazdasági körülményeket, amelyeknek köszönhetően az elsősorban állattartó ruszinok a kor értékrendje szerint viszonylagos jólétben éltek, és képesek voltak közösségeik megtartására. Nem véletlen a gazdaságtörténeti adatok elsőbbsége, hiszen a földesúri és váruradalmi kötelezettségek alapos felméréseken alapultak. A Rákóczi-szabadságharcot követően, különösen a pénzgazdálkodás előtérbe kerülésével, az új földesurak és a kamara fokozottabb elvárásaiból adódóan a kárpátaljai ruszinság fokozatosan elszegényedett. Helyzetén az 1848-as törvények sem segítettek, hiszen egy eléggé szerencsétlen tulajdoni helyzetet kodifikáltak. 1867 után a magyar kormány megszorodott szociális-gazdaságpolitikai gondjai közt foglalkozott a ruszin területek ellehetetlenült gazdasági helyzetével is, de a békediktátumok szülte új gazdák számára e kérdéskör érdektelenné vált. Keserű a könyv befejezése, amikor Hodinka megállapítja, hogy népét „akarata ellenére vetették új uralom alá, s a régi jó világ már nem jön vissza”.

(Folytatjuk)

S. Benedek András, író

Kedves Olvasóink!

Kérjük, hogy adója 1% a Ruszinokért Alapítványnak adományozza!

Adószáma: 18170720-1-42

Ruszinok az I. világháborúban

Ez év nyarán egy Zuglóban élő honfitársunk figyelmembe ajánlotta a Négyesi Lajos Hadimúzeum Alapítvány által 2007-ben kiadott Csatatér című kiadványt, amelyben nem kerülhetett el figyelmemet az a mondat, hogy a Mrzli vrh (most Szlovénia, Fagyos csúcs) nyugati oldalán 1915 júniusában egy rutén század állomásozott. Magyarországi kutatásaink során figyelmünkben ajánlották a Javorca községben az elhunyt katonák emlékére emelt kápolnát, amely szeptember elején lesz avatásának 100. évfordulóját ünnepli. A négy főből álló csapattal elindultunk az ünnepségre. Tolmin városából egy keskeny, serpentine, félórás út vezetett a Kápolnához. Az út utolsó szakaszát, amelyet orosz hadifoglyok építettek gyalog tettük meg. Több száz ember gyűlt össze az ünnepségre. Magyarországot Szilágyiné Bátorfi Edit, szlovéniai nagykövet asszony és Gombos Andrea, szlovéniai katonai attasé képviselte, akik felkértek minket közös koszorúzásra, aminek büszkén eleget tettünk. A babérkoszorúkat magyar és ruszin szalag díszítette. A templom sekrestyése bemutatkozásunk után örült látogatásunknak, mivel korábban ezen az emlékhelyen még nem jártak ruszinok. A több ezer fába vésett névből ő mutatta meg, hol vannak a ruszin nevek. A harcokban többek között a 66-os, 80-as, 30-as

gyalogezred vett részt, és ezekben az egységekben sok ruszin szolgált. A ruszin katonák hozzá voltak szokva a hegyvidékhez és a Hucul (ló fajta) lovak is, melyeket magukkal hoztak a Kárpátokból. Ezen a helyen három évig tartottak a harcok, melyben 5500 fő veszítette életét, melyeknek 8 % ruszin volt. A környéken sok hősi temető van, ahol névvel ellátott sír található. Az elesett katonák a szűk folyóvölgy védelmében nyugszanak ezekben a temetőkben. A közös hadsereg száz katonája közül 25 német, 23 magyar, 13 cseh, 8 lengyel, 8 rutén, 9 szerb és horvát, 7 román, 4 szlovák és morva, 2 szlovén és egy olasz volt. A kápolna különleges értékét az jelenti, hogy a harcokban elesett katonák nevét fatáblákba égették. Megtekinthettük az elhunytak halotti bizonyítványait. A rendezvényről dokumentum-filmet és fotókat készítettünk. A további kutatásokat az Országos Ruszin Önkormányzat fenntartásban lévő Magyarországi Ruszinok Közérdekű Muzeális Gyűjteménye és Kiállítóhelye, valamint a Ruszin Tudományos Intézet munkatársai fogják végezni.

Kramarenko Viktor, ORÖ elnök

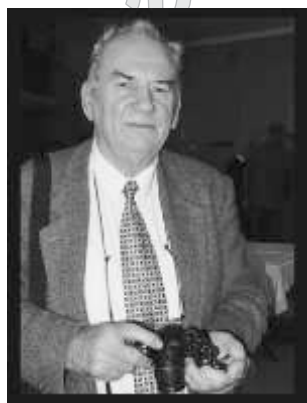
Fordította: Janger Bt.

Szomorú hírek

Смутні вісті

Elhunyt Zsíros Miron

Az ismert ruszin publicistát és történészt, Zsíros Miront, aki életének 81. évében hosszú betegség után hunyt el november 29-én Kazincbarcán, december 2-án temették el Múcsonyban.

Az elhunytat jól ismerték a déli, bács-szeremi testvéreink ismerték, mert ott született 1936. június 1-jén Keresztúron (a mai Szerbia területén). Tanítóképzőt végzett 1953-ban Zomborban, aztán Győrben kezdett el tanítani, majd folytatta szülőfalujában, ahol aktívan vett részt a bácskai ruszinok életében. Később Zsíros Miron dolgozott vezetőként is, de életének nagyobb részét - több mint 25 évet - a rádió szerkesztőségénél töltötte. Ez idő alatt

nem egyszer kapott elismerést, majd 2012-ben megkapta a magyarországi ruszinok legmagasabb kitüntetését, a Hodinka-díjat is.

Több mint húsz évvel ezelőtt a kutatói érdeklődés visszahozta Zsíros Miront ősei földjére, Kelet-Magyarországra, ahol nyugdíjas éveit töltötte. Publikációinak köszönhetően a bácskai ruszinok megismerhették a múltjukat, őseik életét a Verhovinán és a magyarországi ruszinok életét is. Utazásai és kutatómunkája lett az alapja a 7 kötetből álló A bács-szeremi ruszinok otthon és a világban című monográfiájának, melyek 1997-2009 között jelentek meg Újvidéken. 1996-ban Budapesten megjelent az Élő Felföld című könyve, majd a következő évben Miskolcon a Remény az idegen ég alatt című verses krónikája.

Olvasóink nevében is őszinte részvétünket fejezzük ki az ismert kutatónak, Jobbágy Máriának, az elhunyt özvegyének és lányának, Annamáriának.

Örök emléket és boldog nyugalmat!

A szerkesztőség

Ruszin Kulturális Nemzetközi Fesztivál Munkácson

November 19-én a Cservená Ruzsá Trojáká elnevezésű Ruszin Kulturális Nemzetközi Fesztivál keretein belül került megrendezésre a Ruszinság Európában és Ukrajnában című tudományos konferencia, amelyet a munkácsi Csillag hotel konferenciatermében tartottak meg.

A konferenciát Szikora István vezette, aki a Ruszin föld civil szervezet társalapítója és a Főnix szava weboldal főszerkesztője.

A nyitóbeszédet Almási Mihály, a Duchnovics Alexander Kárpátalja Megyei Tudományos és Kulturális Társaság tiszteletbeli elnöke tartotta meg.

A szervezők nevében Babinec Mihály, a Kárpátaljai Ruszinok Térségi Szervezete civil szervezet elnöke, a Ruszinok Világtanácsának tagja köszöntötte a résztvevőket.

A konferencia előadói voltak:

Olena Duch-Fajfer, a Krakói Jagello Egyetem professzora, a filozófia doktora,

Káprály Mihály, a Ruszin Tudományos Intézet (Magyarország) igazgatója,

Bojcsuk Vasył görögkatolikus pap, a romániai Ruszin Kulturális Társaság elnöke,

Mikula Péter, a szlovákiai Ruszin Újjászületés szervezet képviselője,

Hnatko Natália, a ruszin nyelv és irodalom tanára, Horvátország,

Zán Mihály kandidátus, docens, Ungvári Nemzeti Egyetem,

Lenyo Pál kandidátus, docens, Ungvári Nemzeti Egyetem,

Kicsera Nadija, tudományos főmunkatárs, Ungvári Nemzeti Egyetem,

Holovka Anatolij, aspiráns, Kijevi Nemzeti Stratégiai Kutatások Intézete.

A szünet után került sor a vitára, amelyből kiderült, hogy a résztvevők véleménye és értékelése a ruszinok mai helyzetéről és identitásuk megőrzéséről jelentősen

eltér egymástól. Ezzel együtt Almási Mihály a konferencia vitathatatlan eredményeként azt állapította meg, hogy meghatározták azokat az irányokat, amelyekre alapozva a jövőben meg lehet valósítani a nemzetiség fejlődését Ukrajnában. Ismertette a konferencia állásfoglalásának tervezetét, melyet a résztvevők által javasolt változtatások és kiegészítések figyelembe vételével fognak véglegesíteni. A szervezők ígérete szerint a konferencián elhangzott előadások külön kiadvány formájában jelennek majd meg.

A Cservená Ruzsá Trojáká ruszin kulturális nemzetközi fesztivál során, amelyet a Kárpátaljai Ruszinok Térségi Szervezete és a Ruszin Föld helyi társadalmi szervezet a Ruszinok Világtanácsának tagszervezeteivel együtt rendezett, a résztvevők elsétáltak Munkács központi utcáin át Duchnovics Sándor emlékművéhez. A magas rangú határon túli vendégeink között, akik megkoszorúzták reformerünk szobrát, jelen voltak Magyarország képviselői is: Giricz Vera, az Országgyűlés ruszin nemzetiségi szószólója, valamint Szilczer-Likovics Olga, az Országos Ruszin Önkormányzat elnökhelyettese.

A szervezők köszöntő beszédei és a kultúra terén végzett kimagasló tevékenységéért az Ukrajna Érdemes Alkotóművésze címmel kitüntetett Prokop Olga ünneplése után a fesztivál a város színházának épületében folytatódott. A koncert külföldi előadói voltak a „Haburcsánká” (Szlovákia), a „Rusznák” (Horvátország), „Cservená Ruzsá” (Románia) népi együttesek, a hazai, kárpátaljai művész közül felléptek a már jól ismert Kopinec Miroszláva szólista és a Szentmiklósi „Bábcsená Szpivánocska” társulat Prokop Olga vezetésével, fellépett számos kárpátaljai felnőtt és gyermek együttes is.

Forrás: VOŁOSYNA.ORG.UK

Fordította: Vorinka Irén

Szlovákiai tábor résztvevőinek élménybeszámolója

1. nap: Péntek

Egy élmény dús, hosszú utazás után megérkeztünk Szlovákiába. Az érkezés után eljött az ebéd ideje. Egy svédasztalos étteremben igen ízletes s finom ételeket ehattunk. Az ebéd után a Ruszin Néprajzi Múzeumot csodálhattunk meg. A kedvenceim a gyönyörű képek voltak. A legszebb terem a fából készült fatemplomok terme volt. Az Eperjesi Székesegyház templomában a jobb s bal oldalon nyugszik örök nyugalomban a két eperjesi püspök. A templom belseje gyönyörű szép. A Fekete Madonna kápolna is igen figyelemreméltó. A templom után megnéztük a várost. Ez után elfoglaltuk a szállásunkat, majd az esti órákban sétára indultunk.

2. nap: Szombat

A Halál-völgyében és a Duklai-hágón sok régi tankra mászhattunk fel. A gépek igen régiak voltak, de mégis újak s éppen csatába indulónak néztek ki.

Feljebb egy magas kilátóról szép tájakra nyílt kilátás. A nézelődés után elmentünk a szabadtéri múzeumba, ahol sok érdekes állatot és házat láttunk. Régi iskoláknak, házaknak és pincéknek az elrendezésével ismerkedhettünk meg. Szélmalmot, vízimalmot is láthattunk. A múzeum után misén vettünk részt.

3. nap: Vasárnap

Vasárnap reggel Szent Liturgiával kezdtünk. Ezután, tovább folytatván a napot, Bártfára utaztunk, ahol megnéztük a város legszebb részeit. Ebéd után az utunk Kassára vezetett. Itt szintén megnéztük a várost, Kassának a leggyönyörűbb templomában megkoszorúztuk II. Rákóczi Ferenc sírját. A túránk itt véget ért, már csak a hazatérés maradt Miskolcra. Reméljük, hogy jövőre is ilyen szép utazáson vehetünk részt.

Thomázy Gréta és Vendel

Hírek

Bicstí

November

03.: Az Emberi Erőforrások Minisztériuma képviselőjében Fülöp Attila, az Egyházi, Nemzeti-ségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős helyettes államtitkár és Kramarenko Viktor, az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke támogatási szerződést írtak alá a Görögkatolikus Ruszin Községi Ház megépítéséről, amely helyszínt biztosítana a nemzetiségi-vallási identitás megerősödéséhez: a görögkatolikus hagyományok ápolásához, a vallás közösségfejlesztő erejének erősítéséhez, az infrastrukturális háttér létrehozásához. A Községi Ház a Debrecen-Józsa Görögkatolikus Egyházközség bevonásával működhetne tovább, ugyanis az épület egy másik, egyházi kezdeményezés által tervezett fatemplom mellett valósulna meg. A program sikeres megvalósítása érdekében közreműködik a Hajdúdorogi Főegyházmegye is.

10.: A Máriapócsi Települési Ruszin Nemzeti-ségi Önkormányzat az Emmánuel Zarándokközpontban tartotta hagyományörző karácsonyi rendezvényét. Az ünnepséget megtisztelték jelenlétükkel Orosz István kegyhelyigazgató atya és Pásztor Károly atya. A népes ünneplő közönséget köszöntötte Ruszinkó Jánosné, a Máriapócsi RNÖ elnöke.

18.: Boldog Romzsa Tódor püspökért tartott közös imádságot az Örökösöldi Görögkatolikus Egyházközség és a nyíregyházi ruszin közösség. Az emléknapon Szócska A. Ábel, a Nyíregyházi Egyházmegye apostoli kormányzója és Szabó Tamás parókus vecsernyét celebráltak, amelyen méltatták Romzsa Tódor életét, majd a templom udvarán található mártír püspök embernagyságú ikonjánál gyertyagyújtással emlékeztek meg az elhunyt főpapról.

18.: A BAZ Megyei Területi Ruszin és a Miskolc MJV Ruszin Nemzetiségi Önkormányzatok, valamint a MROSZ 2016. november 18-án a Megyeháza Dísztermében tartotta közmeghallgatását és Kará-

csonyi Ráhangolódás című ünnepségét. A rendezvényt jelenlétével megtisztelte Giricz Vera Asszony, az Országgyűlés ruszin nemzetiségi szószólója, Török Dezső Úr, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Közigyelés elnöke és Szilcer-Likovics Olga, az Országos Ruszin Önkormányzat elnökhelyettese. Szónóczki Mária, a BAZ Megyei Területi Ruszin és a Miskolc MJV Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnökének köszöntöje és beszámolója után Kis Gréta felkonferálta a műsort, amelyben Marosvölgyi Zita előadásában elhangzott Ady Endre Karácsony című verse. Törő Zsóka Advent című versét Thomázy Gréta adta elő, testvére Thomázy Vendel pedig József Attila Kis karácsonyi ének című költeményét szavalta. Utánuk következtek a Miskolci Görögkatolikus Általános

Iskola tanulói, felkészítő tanáraik Telenkó Jánosné és Telenkó János, akik csengettyűre és furulyára írt különleges művekkel köszöntötték a karácsonyt. Produkciójuk nagy sikert aratott. A karácsonyi gondolatokat Szónoczký János tisztelendő úr mondta el. Bán Anna és Bán Mária magyar és ruszin nyelven köszöntötték a jelenlévőket. A műsor zárásaként a Nyíregyházi Szent Atanáz Hittudományi Főiskola Kántor Szak - melynek Dr. Bubnó Tamás zeneszerző és karnagy a vezetője - hallgatói magyar és egyházi szláv liturgikus műveket és ruszin nyelvű karácsonyi énekeket adtak elő Bak László vezénylesével, aki a Miskolc-Diósgyőri Kis Szent Teréz Görögkatolikus

Egyházközség kántora és egyben a kántor szak hallgatója.

December

8.: A Múcsonyi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat megtartotta közmeghallgatását és a karácsonyi ráhangolás ünnepségét. Filkóházi Jánosné elnök beszámolóját követően a község Múvelődési Házában a Kalász László Általános Iskola tanulói ruszin nyelven verseket, dalokat és karácsonyi énekeket adtak elő. A műsor összeállították és a fellépőket felkészítették

Jónás Sándor és Borbélyné Béres Enikő tanárok. A rendezvényt megtisztelték jelenlétükkel Törösi Richárd, az EMMI Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárság főosztályvezetője és Kramarenko Viktor, az ORÖ elnöke. A vendégek meglátogatták a Kalász László Általános Iskolát, ahol Rakaczki Mária igazgató bemutatta az intézményt.

11.: Közmeghallgatást és karácsonyi ünnepséget tartott Kisvárdai Város Ruszin Nemzetiségi Önkormányzata, amelyre meghívást kapott Kramarenko Viktor, az Országos Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, illetve Varga Márta, a Nyíregyházi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnöke. A ruszin hagyományteremtő rendezvény Karácsonyi

Szent Liturgiával kezdődött a Kisvárdai Görögkatolikus Egyházközségben, amelyet Pindzsu István káplán tartott. Kisvárdai Városi Önkormányzatát Dr. Barabás Jánosné jegyzőasszony és Belinszky Ferencné képviselték. Az ünnepség elején köszöntőt mondott Deák Viktória, Kisvárdai Városi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese, majd közmeghallgatást tartott Petranics Marianna, a Kisvárdai RNÖ elnöke, azt követően pedig Kramarenko Viktor köszöntötte a résztvevőket, aki röviden tájékoztatta az összegyűlt vendégeket a ruszin nemzetiség helyzetéről Magyarországon. Az ünnepi műsorban közreműködött a Kisvárdai Weiner Leó Alapfokú Zene- és Művészeti Iskola pedagógusa Baksa Hajnalka és növendéke, Bajza Viola. A vendégek karácsonyi dalokat hallgathattak meg és közösen énekelték azokat. A Kisvárdai RNÖ képviselője, Fábián Erzsébet pedig a közös éneklés és a betlehemezés vezetését vállalta magára. A műsor után Pindzsu István lelkész megáldotta az ünnepi ebédet, amely kellemes és meghitt hangulatban telt el.

15.: A Váci Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat és a Katona Lajos Városi Könyvtár Gulág évek kárpátalján a II. világháború után című ruszin nyelven megjelent könyv bemutatásával egybekötött történelmi estet rendezett. A rendezvényt Cserkaszky Györgyi, a Katona Lajos Városi Könyvtár igazgatója nyitotta meg, majd Ortutay Mária, iroda-

lomtörténész, újságíró A nap árnyékában, édesapám Dr. Ortutay Elemér titkára voltam című előadása következett. A ruszin nyelvű könyvet Dr. Lyavinecz Marianna, a Fővárosi Ruszin Önkormányzat elnöke. Vorinka Irén, a Ruszin Tudományos Intézet tudományos munkatársa bemutatta az idén megjelent első magyarországi ruszin tankönyveket, majd Ilykó Andrea, a Váci Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnöke átadta a könyvtárnak a kiadványokat.

16.: A Sárospataki RNÖ, a MROSZ és a Ruszinokért Alapítvány támogatásával Karácsonyi angyalok című hagyományos adventi műsorral örvendezték meg a nagyszámú közönséget a Sárospataki Alapfokú Művészeti Iskola tanulói.

18.: Az Edelényi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat megtartotta közmeghallgatását és az Edelényi Ruszin Nemzetiségi Karácsony című

ünnepségét. A közmeghallgatást követő műsorban az Oltalom Tagóvoda gyermekeinek előadásában fellelevenedett Szent Miklós legendája, az Edelényi RNÖ képviselői pedig hagyományörző betlehemes játékot adták elő, majd a Vámosújfalui Ruszin Népdalkör előadásában karácsonyi énekek hangoztak el.

19.: Balog Zoltán, az EMMI minisztere és Soltész Miklós, az EMMI Egyházi, Nemzetiségi és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős államtitkára a Pesti Vigadóban ünnepélyes keretek között átadták a 2016. évi Nemzetiségi Díjat.

Выдає Вседержавное Русинське Самосправованя Kiadja az Országos Ruszin Önkormányzat

Отвѣтательный выдаватель: Віктор Крамаренко Felelős kiadó: Kramarenko Viktor

Члены редакції: Віра Гіріц – главный редактор, Др. Михайл Капраль – редактор, Ірина Ворінка – редактор, Янош Мигаль Соноцкі – редактор, Андрій Манайло – уміський редактор, Ірина Скіба – секретарь

A szerkesztőbizottság tagjai: Giricz Vera – főszerkesztő, Dr. Káprály Mihály – szerkesztő, Vorinka Irén – szerkesztő, Szónoczky János Mihály – szerkesztő, Manajló András – művészeti szerkesztő, Szkiba Irén – szerkesztőségi titkár

A szerkesztőség elérhetőségei: Cím: 1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b. Tel./Fax: (06-1) 468-2636 <http://ruszin.com> E-mail: ruszin.onkormanyzat@gmail.com ISSN: 1785-1149 Kivitelezési munkálatok: AMG experts Bt. A lapban megjelent cikkek felhasználása kizárólag a „Ruszin Világ”-ra való hivatkozással lehetséges.